

Miesto pre Homo religiosus na modernej univerzite

Ak bolo v minulosti jedným z cieľov univerzity ako inštitúcie sledovanie aktuálneho vývoja a v spojitosti s tým slobodné utváranie a vzájomná výmena myšlienok vedúca k výchove zodpovedných členov spoločnosti, potom Hochschulwochen 2009 boli jednoznačne dôkazom, že tejto úlohy si môže byť plne vedomá aj súčasná univerzita.

Hochschulwochen 2009 priniesli množstvo zaujímavých prednášok, diskusií a v neposlednom rade stretnutí. Nielen tých na formálnej, ale zároveň aj tých na osobnej úrovni. Salzburg, toto mesto uprostred Európy, sa tak na chvíľu stalo miestom pre utváranie a výmenu názorov na myšlienky a udalosti, ktoré v súčasnosti hýbu svetovým dianím. V neposlednom rade bol však tento týždeň pre nás, študentov zo Slovenska, príležitosťou obohatiť svoj pohľad o nielen celosvetové témy, ale aj témy stredoeurópske, ktoré sa nás spoločne v tomto regióne týkajú. Tento rok sa zo Slovenska zúčastnili dvaja študenti: Agata Drelová (University of St. Andrews, Škótsko) a Lukáš Krištan (Gymnázium, Vranov nad Topľou).

Ústrednou témou tohto týždňa bol „Svetový poriadok“. Prednášajúci ponúkli množstvo hlbokých reflexií danej témy z veľmi rôznorodých uhlov pohľadu v rámci širokej škály disciplín. S odstupom času však možno povedať, že všetky tieto prednášky spájalo nahliadanie na človeka ako homo religiosus a hľadanie konkrétnej úlohy tohto náboženského človeka v našom historickom období.

Prof. Dr. Harald Lesch (Universität München) sa vo svojej prednáške Čo ma po univerze? (Was hat das Universum mit mir zu tun?) zaoberal jednou z najstarších základných otázok človeka, bytosti túžiacej po chápaní a uchopení prírody. Človek bol stvorený ako súčasť prírody a preto, podľa profesora Lescha je tiež súčasťou dejín prírody (ein Teil der Geschichte der Natur). Pričom vznik a vývoj univerza vytvára kozmický rámec pre vznik a vývoj života na zemi až po človeka. Človek sa ako rozumová bytosť angažuje v poznávaní vesmíru, a preto práve s človekom prichádzajú jednotlivé objavy a vedné disciplíny, rovnako však aj zodpovednosť za konanie. Táto téma prirodzene poskytla priestor pre diskusiu nielen ohľadom štandardného modelu kozmológie, ale aj dialógu medzi náboženstvom a vedou.

Ďalšej veľmi zaujímavej, a pre prostredie súčasnej univerzity vždy aktuálnej témy, a to témy evolúcie, sa dotkol Prof. Dr. Thomas Junker (Universität Tübingen) v prednáške Darwinov kód: evolúcia vysvetľuje náš život (Der Darwin-Code: Die Evolution erklärt unser Leben). Vychádzal pritom z predpokladu, že evolučná teória Ch. Darwina je kódom, tajným kľúčom, ktorý umožňuje pochopiť mnohé charakteristické vlastnosti človeka. Táto prednáška bola zaujímavou ilustráciou aplikácie

chápania sociálneho rozmeru evolúcie. Náhľad a argumentácia autora, a to najmä evolučné chápanie kultúry, bolo pre nás zdrojom viacerých intelektuálnych podnetov súvisiacich s našim študijným zameraním.

Veľmi obohacujúcim, a v istom zmysle nevyhnutným príspevkom k závažnej problematike náboženstva v súčasnej „dobe globalizácie“ bola aj prednáška Prof. Dr. Hansa Kippenberga (Jacobs-Universität) *Religiöse Gemeinschaftlichkeit im Zeitalter der Globalisierung*. Zameral sa v nej najmä na úlohu médií v tomto procese. V Rakúsku, Nemecku a o to viac na Slovensku je ešte stále veľký priestor pre angažovanie sa kresťanských médií, a je to práve akadémia, odkiaľ môžu a majú vziť budúci novinári a mediálni pracovníci.

Ak hovoríme o dialógu náboženstva, v prvom rade však kresťanov a kresťanských cirkví s okolitým svetom, netreba zabúdať ani na interkresťanský dialóg či diskusiu, ako jeden zo zdrojov ozrejmovania identity. Touto problematikou sa zaoberal zahraničný hosť Prof. Dr. John D'Arcy May z Trinity College v Dubline v prednáške: *Ekumenická alternatíva: nový pohľad na obývanú zem (Die ökumenische Alternative: Die eine bewohnte Erde neu denken)*. Ako zdôraznil, potrebu tohto dialógu, ktorý je prirodzenou podmienkou aktívnej účasti kresťanských náboženstiev v medzináboženskom ale aj všeobecne spoločenskom dialógu, ukázal najmä nedávny vývoj poznačený najmä islamským fundamentalizmom.

Už len tento krátky prierez prednáškami je dôkazom toho, akým veľkým intelektuálnym, ale aj duchovným zážitkom Hochschulwochen 2009 boli. Toto všetko organizátori veľmi vhodne doplnili bohatým kultúrnym programom, ktorý ponúka sám Salzburg pri pohľade do minulosti, ale aj súčasnosti. Pozdvihujúco nádherná Mozartova hudba na komornom koncerte či liturgii, moderná opera v rámci Salzburger Festspiele, architektonická rôznorodosť a pôvab Salzburgu boli všadeprítomným dôkazom histórie, z ktorej vzišli mnohé v prvom rade duchovné skvosty historicky kresťanskej Európy. Hochschulwochen 2009 boli tak v prvom rade duchovným zážitkom, ktorý nielen svojím obsahom a cieľmi, ale aj prostredím a ľuďmi poukazoval na hlboký, nevyčerpatelný a historicky potvrdený vzťah človeka k religio.

Agata Drelová a Lukáš Krišťan